

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 26. aprila 2012*

„Približevanje zakonodaj — Avtorska pravica in sorodne pravice — Direktiva 2001/29/ES — Člen 5(2)(d) — Pravica priobčnitve del javnosti — Izjema od pravice reproduciranja — Efemerni posnetki del, ki jih izdelajo RTV-organizacije z lastno opremo in za lastne oddaje — Posnetki, izdelani z opremo tretje osebe — Obveznost RTV-organizacij, da povrnejo vso škodo zaradi negativnih učinkov ravnanj in opustitev tretje osebe“

V zadevi C-510/10,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Østre Landsret (Danska) z odločbo z dne 18. oktobra 2010, ki je prispela na Sodišče 25. oktobra 2010, v postopku

DR,

TV2 Danmark A/S

proti

NCB – Nordisk Copyright Bureau,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský (poročevalec), sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, E. Juhász in D. Šváby, sodnika,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. novembra 2011,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za DR in TV2 Danmark A/S H. Samuelsen Schütze, odvetnik,
- za NCB – Nordisk Copyright Bureau P.-H. Schmidt, odvetnik,
- za špansko vlado N. Díaz Abad, zastopnica,
- za Evropsko komisijo J. Samnadda in H. Støvlbæk, zastopnika,

* Jezik postopka: danščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 17. januarja 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5(2)(d) in uvodne izjave 41 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230), ki določajo izjemo od izključne pravice reproduciranja, ki jo ima avtor za svoje delo „v zvezi z efemernimi posnetki del, ki jih izdelajo RTV-organizacije z lastno opremo in za lastne oddaje“.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama DR in TV2 Danmark A/S (v nadaljevanju: TV2 Danmark), danskima RTV-organizacijama, in družbo NCB – Nordisk Copyright Bureau (v nadaljevanju: NCB), družbo za upravljanje avtorskih pravic, glede posnetkov, narejenih v povezavi s televizijskimi programi, ki jih je RTV-organizacija naročila pri tretjih osebah, da bi jih uporabila za lastne oddaje.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

Pogodba WIPO o avtorski pravici

- 3 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: WIPO) je 20. decembra 1996 v Ženevi sprejela Pogodbo WIPO o avtorski pravici. Ta pogodba je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208).
- 4 Člen 1(4) Pogodbe WIPO o avtorski pravici določa, da morajo pogodbenice upoštevati člene od 1 do 21 Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija).

Bernska konvencija

- 5 Člen 1 Bernske konvencije določa:

„Države, za katere se uporablja ta konvencija, tvorijo Unijo za varstvo pravic avtorjev na njihovih književnih in umetniških delih.“

- 6 Člen 11bis Bernske konvencije določa:

„(1) Avtorji književnih in umetniških del imajo izključno pravico dovoljevati:

1. oddajanje svojih del po radiodifuziji ali njihovo priobčitev javnosti s katerimkoli sredstvom za brezžični prenos znakov, zvokov ali slik;

[...]

(3) Če ni predpisano drugače, dovoljenje iz prvega odstavka tega člena ne obsega hkrati dovoljenja za snemanje po radiu oddajane dela s sredstvi za snemanje zvokov ali slik. Vendar je državam [članicam Bernske] unije prepuščeno, da določijo režim efemernih posnetkov, ki jih snema radiodifuzna ustanova z lastnimi sredstvi in za lastne oddaje. V teh zakonih je lahko predpisano, da se smejo omenjeni posnetki zaradi njihovega izrednega dokumentarnega pomena hraniti v uradnih arhivih.“

Pravo Unije

7 Uvodna izjava 41 Direktive 2001/29 določa:

„Pri uporabi izjem ali omejitev glede efemernih posnetkov, ki jih izdelajo RTV[-]organizacije, se šteje, da lastna oprema organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije.“

8 Člen 2 te direktive z naslovom „Pravica reproduciranja“ določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštetih izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

[...]“

9 Člen 3(1) navedene direktive z naslovom „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“ določa:

„Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.“

10 Člen 5(2) in (5) te direktive z naslovom „Izjeme in omejitve“ določa:

„2. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

[...]

(d) v zvezi z efemernimi posnetki del, ki jih izdelajo RTV[-]organizacije z lastno opremo in za lastne oddaje; ohranjanje teh posnetkov v uradnih arhivih se lahko dovoli na podlagi njihovega izjemnega dokumentarnega značaja;

[...]

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

Nacionalno pravo

11 Člen 31 zakona o avtorski pravici (ophavsretslov), v različici iz zakona o konsolidaciji št. 202 (lovbekendtgørelse nr. 202), z dne 27. februarja 2010 (v nadaljevanju: zakon o avtorski pravici) določa:

„RTV-družbe lahko zaradi svojih oddaj posnamejo dela na trak, film ali drug nosilec, s katerega jih je mogoče reproducirati, če imajo pravico do oddajanja zadevnih del. Pravica, da se tako posneta dela dajo na voljo javnosti, je urejena s sicer veljavnimi predpisi.“

Minister za kulturo lahko predpiše pogoje za izdelavo takih posnetkov ter za uporabo in shranjevanje teh posnetkov.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 12 Tožeči stranki v postopku v glavni stvari sta družba DR, javna RTV-družba, ki ima obveznost opravljanja dejavnosti javnih programov kot neodvisna javna služba, ki se financira z RTV-naročnino, in družba TV2 Danmark, komercialna RTV-družba, ki se financira z oglaševanjem, ki ima prav tako obveznost opravljanja dejavnosti javnih programov.
- 13 Radijski in televizijski programi družb DR in TV2 Danmark so lahko interni programi ali programi, ki jih na podlagi posebnih pogodb izdelajo tretji z namenom, da jih družbi DR ali TV2 Danmark prvič oddajata.
- 14 Tožena stranka v postopku v glavni stvari, NCB, je družba, ki upravlja pravice snemanja in razmnoževanja glasbe za skladatelje, pisce pesmi in glasbene založnike v več nordijskih in baltskih državah.
- 15 Spor v postopku v glavni stvari se nanaša na to, ali izjema za efemerne posnetke zajema tudi posnetke, ki jih izdelajo zunanje in pravno neodvisne televizijske produkcijske družbe na podlagi naročila družb DR ali TV2 Danmark za prvo oddajanje pri družbah DR ali TV2 Danmark.
- 16 Družbi DR in TV2 Danmark zatrjujeta, da za imetnike avtorskih pravic ni pomembno, ali posnetke, namenjene prenosu, izdelata ekipa same RTV-organizacije z lastno opremo ali zaposleni pri tretji osebi, pri kateri je RTV-organizacija naročila produkcijo, z opremo tretje osebe. Družbi DR in TV2 Danmark poleg tega zatrjujeta, da člen 31 zakona o avtorski pravici ne določa nobenega pogoja, v skladu s katerim bi morale RTV-organizacije posnetke izdelati „z lastno opremo“. Tako v skladu z danskim pravom za uporabo izjeme, ki se nanaša na posnetke zaradi prenosa, ni pomembno, ali so posnetek izdelali zaposleni pri RTV-organizaciji ali zaposleni pri tretji osebi.
- 17 Nasprotno pa družba NCB trdi, da pravo Unije določa pogoj glede izdelave „z lastno opremo“ in da se ta pogoj lahko uporabi tudi na podlagi zakona o avtorski pravici. Trdi tudi, da je pogoj glede izdelave „z lastno opremo“ lahko izpolnjen le, če neodvisni zunanji producent deluje v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije. NCB poleg tega zatrjuje, da je treba izraz „deluje v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije“ razlagati tako, da pomeni, da je RTV-organizacija odgovorna tretjim osebam za ravnanja in morebitne opustitve producenta, kakor da bi navedena organizacija posnetek izdelala sama.
- 18 Østre Landsret je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
 - „1. Ali je treba izraza ‚z lastno opremo‘ v členu 5(2)(d) [Direktive 2001/29] in ‚v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije‘ v uvodni izjavi 41 te direktive razlagati s sklicevanjem na nacionalno pravo ali na pravo Evropske unije?
 2. Ali je treba predpostaviti, da besedilo določbe pomeni ‚v imenu in z odgovornostjo [RTV-organizacije]‘, kot je navedeno na primer v danski, angleški in francoski različici [Direktive 2001/29], ali ‚v imenu ali z odgovornostjo [RTV-organizacije]‘, kot je navedeno na primer v nemški različici te določbe?
 3. Ob predpostavki, da je treba izraza, navedena v prvem vprašanju, razlagati s sklicevanjem na pravo Evropske unije, je Sodišče zaproseno, naj odgovori, katera merila morajo nacionalna sodišča uporabiti pri posamezni presoji vprašanja, ali je bil posnetek, ki ga izdelata tretja oseba (v

nadaljevanju: producent), zato da se bo uporabil za prenose RTV-organizacije, izdelan ,z lastno opremo [te organizacije]' in ,v imenu ali z odgovornostjo RTV-organizacije', tako da je ta posnetek zajet z izjemo, določeno v členu 5(2)(d) [Direktive 2001/29]?

V povezavi z odgovorom na tretje vprašanje se prosi zlasti za odgovore na ta vprašanja:

- (a) Ali je treba pojem ,lastna oprema' iz člena 5(2)(d) [Direktive 2001/29] razumeti tako, da pomeni, da je posnetek, ki ga je izdelal producent, zato da se bo uporabil za prenose RTV-organizacije, zajet z izjemo, določeno v členu 5(2)(d) [Direktive 2001/29], samo če je RTV-organizacija odgovorna pred tretjimi za ravnanja in opustitve producenta v zvezi s posnetkom, kakor da bi sama izvedla ta ravnanja in opustitve?
- (b) Ali je pogoj, da mora biti posnetek izdelan ,v imenu [in/ali] z odgovornostjo [RTV-organizacije]', izpolnjen, če je RTV-organizacija naročila producentu, naj izdela posnetek, zato da bi ga lahko prenašala, in ob predpostavki, da ima zadevna RTV-organizacija pravico prenašati sporni posnetek?

Østre Landsret prosi za pojasnitev, ali se zaradi odgovora na vprašanje 3(b) lahko upoštevajo ali morajo upoštevati spodaj navedeni položaji, in če je odgovor pritrdilen, kakšen bi moral biti njihov pomen:

- (i) kadar končno in zaključno umetniško/uredniško odločitev o vsebini naročenega programa na podlagi sporazumov med strankami sprejme RTV-organizacija ali producent;
 - (ii) kadar je RTV-organizacija odgovorna pred tretjimi osebami glede obveznosti, ki jih ima producent v zvezi s posnetkom, kakor da bi sama izvedla ta ravnanja in opustitve;
 - (iii) kadar sporazum z RTV-organizacijo pogodbeno zavezuje izvajalca, da zadevni program dobavi RTV-organizaciji za določeno ceno in mora sam kriti vse stroške, ki bi bili lahko povezani s posnetkom in presegajo to ceno;
 - (iv) kadar odgovornost za zadevni posnetek pred tretjimi osebami prevzame RTV-organizacija ali producent?
- (c) Ali je pogoj, da mora biti posnetek izdelan ,v imenu [in/ali] z odgovornostjo [RTV-organizacije]', izpolnjen, če je RTV-organizacija naročila producentu, naj izdela posnetek, zato da bi ga lahko prenašala, in ob predpostavki, da ima zadevna RTV-organizacija pravico prenašati posnetek, če je producent v sporazumu z RTV-organizacijo v zvezi s posnetkom prevzel finančno in pravno odgovornost za (i) kritje vseh stroškov, povezanih s posnetkom, v zameno za plačilo vnaprej določenega zneska; (ii) nakup pravic in (iii) nepredvidljive okoliščine, ki zajemajo vsako zamudo s posnetkom in kršitev pogodbe, pri čemer pa RTV-organizacija pred tretjimi osebami glede obveznosti, ki jih ima producent v zvezi s posnetkom, ni odgovorna, kakor da bi sama izvedla ta ravnanja in opustitve?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- 19 Družbi DR in TV2 Danmark kot RTV-organizaciji ugovarjata dopustnosti predloženih vprašanj in trdita, da odgovori na ta vprašanja v nobenem primeru ne bi bili pomembni za odločitev v sporu o glavni stvari.

- 20 Postavljata vprašanje, ali je Direktiva 2001/29, na katere razlago se nanašajo vprašanja za predhodno odločanje, pomembna za odločitev v sporu, ki ga obravnava predložitveno sodišče. Sklicujeta se predvsem na to, da izraza „z lastno opremo in za [...] lastne oddaje“ v danski jezikovni različici člena 5(2)(d) Direktive 2001/29 v členu 31 zakona o avtorskih pravicah sploh ni in ga torej v postopku v glavni stvari ni mogoče uporabiti.
- 21 V zvezi s tem je treba spomniti, da lahko v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, kot ga določa člen 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki prejme zadevo v odločanje in mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve, o kateri odloča, presodi nujnost sprejetja predhodne odločbe za izdajo sodbe ter upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču (sodba z dne 14. decembra 2006 v zadevi Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, ZOdl., str. I-11987, točka 16 in navedena sodna praksa).
- 22 Če se vprašanja, ki jih postavi nacionalno sodišče, nanašajo na razlago določbe prava Unije, je torej Sodišče načeloma zavezano, da o njih odloči, razen če je očitno, da je resnični namen predloga za sprejetje predhodne odločbe, da Sodišče sprejme odločitev na podlagi konstruiranega spora ali da oblikuje posvetovalno mnenje o splošnih ali hipotetičnih vprašanjih, da zaprosena razlaga prava Unije ni v nikakršni povezavi z resničnostjo ali s predmetom spora ali da Sodišče nima na voljo dejanskih ali pravnih elementov, ki so nujno potrebni, da bi lahko podalo uporaben odgovor na nanj naslovljena vprašanja (zgoraj navedena sodba Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, točka 17 in navedena sodna praksa).
- 23 Vendar pri tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe ni tako. V obravnavnem primeru namreč ne obstaja nobena od zgoraj navedenih okoliščin, na podlagi katere bi Sodišče lahko zavrnilo odgovor na zastavljena vprašanja. Podrobneje je iz predložitvene odločbe jasno razvidno, da bodo odgovori na zastavljena vprašanja, ki se nanašajo na razlago več določb prava Unije, potrebni, da bo lahko predložitveno sodišče pravno opredelilo posnetke, ki sta jih družbi DR in TV2 Danmark naročili pri zunanjih in pravno neodvisnih televizijskih produkcijskih družbah, in tako odločilo o sporu, ki mu je bil predložen.
- 24 It tega je razvidno, da je treba zastavljena vprašanja šteti za dopustna in je nanje torej treba odgovoriti.

Prvo vprašanje

- 25 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba izraz „z lastno opremo“ iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29, kot je določen v uvodni izjavi 41 te direktive, razlagati s sklicevanjem na nacionalno pravo ali pravo Unije.
- 26 Najprej je treba spomniti, da v skladu s členom 2 Direktive 2001/29 države članice za avtorje načeloma predvidijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma, svojih del.
- 27 Vendar lahko države članice na podlagi člena 5(2)(d) te direktive predvidijo izjemo in omejitev izključne pravice reproduciranja, ki jo ima avtor za svoje delo, v zvezi z efemernimi posnetki del, ki jih izdelajo RTV-organizacije z „lastno opremo“ in za lastne oddaje.
- 28 Najprej je treba ugotoviti, da se besedilo zadnjenavedene odločbe zgleduje neposredno po členu 11bis(3) Bernske konvencije.
- 29 V zvezi z Bernsko konvencijo je treba navesti, da mora Unija, čeprav ni pogodbenica te konvencije, na podlagi člena 1(4) Pogodbe WIPO o avtorski pravici, katere podpisnica je in ki je del njenega pravnega reda ter izvajanju katere je namenjena Direktiva 2001/29, spoštovati člene od 1 do 21 te konvencije (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2011 v združenih zadevah Football Association Premier

League in drugi, C-403/08 in C-429/08, ZOdl., str. I-9083, točka 189 in navedena sodna praksa). Zato mora Unija med drugim spoštovati člen 11bis Bernske konvencije (glej po analogiji sodbo z dne 9. februarja 2012 v zadevi Luksan, C-277/10, točka 59).

- 30 Člen 11bis(3) te konvencije izrecno državam članicam Bernske unije prepušča, da določijo režim efemernih posnetkov, ki jih snema RTV-organizacija z lastnimi sredstvi in za lastne oddaje.
- 31 Tako se šteje, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem Direktive 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi izvajal pristojnosti na področju intelektualne lastnine, ki so jih prej imele države članice. V okviru področja uporabe te direktive je treba šteti, da je Unija zavzela mesto držav članic, ki niso več pristojne za izvedbo upoštevnih določb Bernske konvencije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Luksan, točka 64).
- 32 Na podlagi tega je zakonodajalec Unije državam članicam ponudil več možnosti za prenos izjeme v zvezi z efemernimi posnetki, kot je določena v členu 5(2)(d) Direktive 2001/29, in izrecno opredelil obseg te izjeme s tem, da je v uvodni izjavi 41 te direktive navedel, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje „v imenu [in/ali] z odgovornostjo RTV-organizacije“.
- 33 Nato je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso tako iz zahtev po enotni uporabi prava Unije kot iz načela enakosti izhaja, da je treba izraze določbe prava Unije, ki se za opredelitev smisla in obsega ne sklicuje posebej na pravo držav članic, navadno razlagati samostojno in enotno v celotni Uniji (glej zlasti sodbe z dne 18. januarja 1984 v zadevi Ekro, 327/82, Recueil, str. 107, točka 11; z dne 19. septembra 2000 v zadevi Linster, C-287/98, Recueil, str. I-6917, točka 43; z dne 16. julija 2009 v zadevi Infopaq International, C-5/08, ZOdl., str. I-6569, točka 27, in z dne 18. oktobra 2011 v zadevi Brüstle, C-34/10, ZOdl., str. I-9821, točka 25).
- 34 Besedilo Direktive 2001/29 torej ne napotuje na nacionalna prava glede pomena, ki ga je treba dati izrazu „z lastno opremo“ iz člena 5(2)(d) te direktive. Iz tega je torej razvidno, da je treba za uporabo te direktive šteti, da ta izraz označuje samostojen pojem prava Unije, ki ga je treba na njenem ozemlju razlagati enotno.
- 35 Ta sklep je potrjen s ciljem in namenom Direktive 2001/29. Cilj Direktive 2001/29, ki temelji zlasti na členu 95 ES in je namenjena usklajevanju nekaterih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic v informacijski družbi ter preprečevanju izkrivljanja konkurence na notranjem trgu zaradi razlik v zakonodajah držav članic (sodba z dne 12. septembra 2006 v zadevi Laserdisken, C-479/04, ZOdl., str. I-8089, točke 26 in od 31 do 34), namreč zajema razvoj samostojnih pojmov prava Unije. Odločenost zakonodajalca, da doseže enotno razlago Direktive 2001/29, je razvidna zlasti iz uvodne izjave 32 te direktive, ki države članice poziva, naj s ciljem zagotavljanja dobrega delovanja notranjega trga koherentno uporabljajo izjeme in omejitve pravice reproduciranja.
- 36 Zato čeprav države članice, kot je navedeno v točki 32 te sodbe, prosto odločajo, ali bodo v nacionalnem pravu uvedle izjemo v zvezi z efemernimi posnetki, bi bila razlaga, v skladu s katero bi lahko države članice, ki so izkoristile možnost, ki jim jo daje pravo Unije, in to izjemo uvedle, neusklajeno prosto določale merila, med drugim vrsto opreme za izdelavo navedenih efemernih posnetkov, v nasprotju s ciljem navedene direktive, na katerega je opozorjeno v prejšnji točki, ker bi se lahko merila za to izjemo v posameznih državah članicah spreminjala in bi bila zato morebitni vir neskladnosti (glej po analogiji v zvezi s pojmom „pravično nadomestilo“ iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 sodbo z dne 21. oktobra 2010 v zadevi Padawan, C-467/08, ZOdl., str. I-10055, točke od 34 do 36).
- 37 Ob upoštevanju navedenega je odgovor na prvo vprašanje tako, da je treba izraz „z lastno opremo“ iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29 v okviru prava Unije razlagati samostojno in enotno.

Drugo vprašanje

- 38 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 5(2)(d) Direktive 2001/29, v povezavi z njeno uvodno izjavo 41, razlagati tako, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje „v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije“, ali tako, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje „v imenu ali z odgovornostjo RTV-organizacije“.
- 39 Uvodoma je treba ugotoviti, da obstajajo neskladja med jezikovnimi različicami uvodne izjave 41 Direktive 2001/29.
- 40 V nekaterih jezikovnih različicah (češka, nemška in malteška različica) ta uvodna izjava določa, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje „v imenu ali z odgovornostjo RTV-organizacije“. Na prvi pogled je iz tega besedila razvidno, da za to, da bi za posnetke, ki jih izdelava RTV-organizacija za lastne oddaje, vendar z opremo tretje osebe, veljala izjema iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29 v zvezi z efemernimi posnetki, zadostuje, da zadevna tretja oseba deluje bodisi „v imenu“ bodisi „z odgovornostjo“ RTV-organizacije.
- 41 Nasprotno v drugih jezikovnih različicah, ki jih je očitno več (bolgarska, španska, danska, estonska, grška, angleška, francoska, latvijska, litovska, madžarska, nizozemska, poljska, romunska, slovaška, slovenska, finska in švedska različica), uvodna izjava 41 Direktive 2001/29 določa, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje „v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije“. Iz te različice besedila je na prvi pogled razvidno, da mora zadevna tretja oseba za to, da bi za posnetke, ki jih izdelava RTV-organizacija za lastne oddaje, vendar z opremo tretje osebe, veljala izjema iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29 v zvezi z efemernimi posnetki, izpolnjevati oba predpisana pogoja.
- 42 Z drugim vprašanjem predložitveno sodišče tako v bistvu sprašuje, ali je treba pogoja, določena v uvodni izjavi 41 Direktive 2001/29, šteti za alternativna ali kumulativna.
- 43 Najprej je treba poudariti, da na zastavljeno vprašanje ni mogoče odgovoriti zgolj na podlagi dobesedne razlage zadevne uvodne izjave, ker bi to neizogibno vodilo k rezultatu, ki bi bil v nasprotju z eno ali drugo zgoraj navedeno besedilno različico.
- 44 V skladu z ustaljeno sodno prakso se formulacija, ki se uporablja v jezikovnih različicah določbe prava Unije, ne more uporabljati za razlago te določbe ali se jo glede tega prednostno upošteva glede na druge jezikovne različice. Tak pristop namreč ne bi bil združljiv z zahtevo po enotni uporabi prava Skupnosti (glej sodbi z dne 12. novembra 1998 v zadevi *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Recueil, str. I-7053, točka 16, in z dne 3. aprila 2008 v zadevi *Endendijk*, C-187/07, ZOdl., str. I-2115, točka 23).
- 45 V teh okoliščinah je treba v primeru razhajanja med jezikovnimi različicama besedila prava Unije zadevno določbo razlagati glede na kontekst in namen predpisa, katerega del je (glej v tem smislu sodbe z dne 27. oktobra 1977 v zadevi *Bouchereau*, 30/77, Recueil, str. 1999, točka 14; z dne 7. decembra 2000 v zadevi *Italija proti Komisiji*, C-482/98, Recueil, str. I-10861, točka 49, in z dne 1. aprila 2004 v zadevi *Borgmann*, C-1/02, ZOdl., str. I-3219, točka 25).
- 46 Glede na kontekst, v katerem se nahaja uvodna izjava 41 Direktive 2001/29, je treba spomniti, da je načeloma iz člena 2 te direktive razvidno, da je za reproduciranje varovanega dela potrebno dovoljenje avtorja.
- 47 Vendar je iz člena 5(2)(d) navedene direktive razvidno, da lahko v državah članicah, ki so tako odločile, RTV-organizacije, ki jim je dovoljeno oddajati varovano delo, izjemoma, podrejeno, izdelajo „efemerne“ posnetke navedenega dela, ne da bi morale zaprositi za dovoljenje avtorja za to reproduciranje.

- 48 V zvezi s tem člen 11bis(3) Bernske konvencije in člen 5(2)(d) Direktive 2001/29, katerega namen je prenos navedene določbe te konvencije, zahtevata, da se ti efermerni posnetki izdelajo z „lastno opremo“ navedene organizacije.
- 49 V skladu z zadnjenedevano določbo, v povezavi z uvodno izjavo 41 Direktive 2001/29, pojem „lastna oprema“ RTV-organizacije ob uporabi izjeme v zvezi z efemernimi posnetki vključuje opremo osebe, ki deluje v imenu in/ali z odgovornostjo navedene RTV-organizacije.
- 50 V skladu z navedeno določbo se ob upoštevanju navedene uvodne izjave torej ne zahteva, da efemerne posnetke izdela sama RTV-organizacija, pri čemer je navedeno, da se v primeru, da navedene posnetke izdela tretja oseba, šteje, da jih je izdelala z „lastno opremo“ RTV-organizacije.
- 51 S to zahtevo je zakonodajalec Unije želel ohraniti tesno vez med navedeno tretjo osebo in RTV-organizacijo, ki zagotavlja, da prvonavedena ne bi mogla sama izkoristiti izjeme v zvezi z efemernimi posnetki, do katere naj bi bila upravičena le RTV-organizacija.
- 52 S tem namenom je zakonodajalec Unije v uvodni izjavi 41 Direktive 2001/29 določil dve možnosti, ki temeljita vsaka na specifičnem razmerju med RTV-organizacijo in tretjo osebo, ki ji je, če je to potrebno, dodeljena izdelava efemernih posnetkov.
- 53 V okviru prve možnosti, in sicer ko tretja oseba deluje „v imenu“ RTV-organizacije, se domneva neposredna in takojšnja vez med strankama, na podlagi katere zadevna tretja oseba načeloma nima nobene avtonomnosti. Ta vez v razmerju do tretjih oseb ni dvoumna, saj se po definiciji vsaka dejavnost tretje osebe nujno pripiše zadevni organizaciji.
- 54 Druga možnost, ko tretja oseba deluje „z odgovornostjo“ RTV-organizacije, vključuje bolj zapleteno in posredno vez med strankama, na podlagi katere ima tretja oseba določeno svobodo pri uporabi svoje opreme, pri čemer se varujejo interesi tretjih oseb v razmerju do zadevne organizacije, ker je dejansko zadnjenedevana odgovorna glede te uporabe za povrnitev škode tretjim osebam, med drugim avtorjem.
- 55 Iz tega je razvidno, da lahko vsak od dveh pogojev, navedenih v uvodni izjavi 41 Direktive 2001/29, samostojno in neodvisno od drugega uresniči cilj, ki ga uresničuje člen 5(2)(d) navedene direktive v povezavi navedeno uvodno izjavo, kot je določen v točki 51 te sodbe.
- 56 V teh okoliščinah je treba pogoja šteti za enakovredna in zato alternativna.
- 57 Poleg tega pri presoji izbire razlage, ki jo ima Sodišče, to izbiro potrjuje dejstvo, da RTV-organizaciji zagotavlja večjo svobodo gospodarske pobude, določene v členu 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, pri čemer ne vpliva na vsebino avtorskih pravic.
- 58 Na podlagi zgoraj navedenega je odgovor na drugo vprašanje tako, da je treba člen 5(2)(d) Direktive 2001/29, v povezavi z njeno uvodno izjavo 41, razlagati tako, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo katere koli tretje osebe, ki deluje v imenu ali z odgovornostjo te organizacije.

Tretje vprašanje

- 59 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, katera merila je treba dejansko uporabiti pri odločanju, ali je posnetek, ki ga je izdela RTV-organizacija z opremo tretje osebe za lastne oddaje, zajet z izjemo v zvezi z efemernimi posnetki, določeno v členu 5(2)(d) Direktive 2001/29.
- 60 Iz člena 5(2)(d) v povezavi z uvodno izjavo 41 Direktive 2001/29, kot je opredeljen v točki 58 te sodbe, je razvidno, da je tak posnetek zajet z izjemo v zvezi z efemernimi posnetki, če je mogoče šteti, da ta oseba deluje bodisi „v imenu“ bodisi „z odgovornostjo“ RTV-organizacije.

- 61 Zato je treba najprej presoditi, ali je mogoče šteti, da zadevna tretja oseba deluje „v imenu“ RTV-organizacije. Ob upoštevanju, načeloma, nedvoumnosti te vezi, kot je poudarjena v točki 53 te sodbe, je ta presoja na splošno očitno potrebna, ne da bi bilo treba zaradi tega določiti posebna merila.
- 62 Kadar ni mogoče šteti, da zadevna tretja oseba deluje „v imenu“ RTV-organizacije, je treba presoditi, ali je mogoče šteti, da zadevna tretja oseba deluje vsaj „z odgovornostjo“ RTV-organizacije.
- 63 Tako bi bilo le, če bi morala RTV-organizacija odgovarjati za vsako ravnanje te osebe, povezano z reproduciranjem varovanega dela, zlasti avtorjem, imetnikom zadevnih pravic.
- 64 Pri tej presoji je bistvena predvsem okoliščina, da bi morala RTV-organizacija tretjim osebam, zlasti avtorjem, ki bi lahko bili oškodovani zaradi protipravnih posnetkov njihovih del, povrniti vso škodo zaradi negativnih učinkov ravnanj in opustitev tretje osebe, kot je zunanja in pravno neodvisna televizijska produkcijska družba, povezanih z zadevnimi posnetki, kakor da bi RTV-organizacija ta ravnanja in opustitve izvedla sama.
- 65 Nasprotno, kot navaja generalna pravobranilka v točki 87 sklepnih predlogov, ni odločilno, kdo sprejme končno umetniško oziroma uredniško odločitev o vsebini reproduciranega programa, ki ga je naročila RTV-organizacija. Ob upoštevanju izjeme iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29 je namreč pomemben le pojem „posnetek“, ki se obravnava kot tehnično reproduciranje.
- 66 Glede na navedeno mora predložitveno sodišče presoditi, ali se ob upoštevanju dejanskega stanja postopka v glavni stvari šteje, da je zadevne posnetke izdelala oseba, za katero je mogoče šteti, da je dejansko delovala „v imenu“ ali vsaj „z odgovornostjo“ RTV-organizacije.
- 67 Ob upoštevanju navedenega je treba na tretje zastavljeno vprašanje odgovoriti, da mora predložitveno sodišče pri odločanju, ali je posnetek, ki ga je izdelala RTV-organizacija z opremo tretje osebe za lastne oddaje, zajet z izjemo v zvezi z efemernimi posnetki, določeno v členu 5(2)(d) Direktive 2001/29, presoditi, ali je mogoče v okoliščinah v postopku v glavni stvari šteti, da ta oseba deluje „v imenu“ ali vsaj „z odgovornostjo“ RTV-organizacije. Glede zadnjenedenega je bistvena okoliščina, da bi morala RTV-organizacija tretjim osebam, zlasti avtorjem, ki bi lahko bili oškodovani zaradi protipravnih posnetkov njihovih del, povrniti vso škodo zaradi negativnih učinkov ravnanj in opustitev tretje osebe, kot je zunanja in pravno neodvisna televizijska produkcijska družba, povezanih z zadevnimi posnetki, kakor da bi RTV-organizacija ta ravnanja in opustitve izvedla sama.

Stroški

- 68 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

- 1. Izraz „z lastno opremo“ iz člena 5(2)(d) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba v okviru prava Unije razlagati samostojno in enotno.**
- 2. Člen 5(2)(d) Direktive 2001/29, v povezavi z njeno uvodno izjavo 41, je treba razlagati tako, da lastna oprema RTV-organizacije vključuje opremo katere koli tretje osebe, ki deluje v imenu ali z odgovornostjo RTV-organizacije.**

3. **Predložitveno sodišče mora pri odločanju, ali je posnetek, ki ga je izdelala RTV-organizacija z opremo tretje osebe za lastne oddaje, zajet z izjemo v zvezi z efemernimi posnetki, določeno v členu 5(2)(d) Direktive 2001/29, presoditi, ali je mogoče v okoliščinah v postopku v glavni stvari šteti, da ta oseba deluje „v imenu“ ali vsaj „z odgovornostjo“ RTV-organizacije. Glede zadnjenavedenega je bistvena okoliščina, da bi morala RTV-organizacija tretjim osebam, zlasti avtorjem, ki bi lahko bili oškodovani zaradi protipravnih posnetkov njihovih del, povrniti vso škodo zaradi negativnih učinkov ravnanj in opustitev tretje osebe, kot je zunanja in pravno neodvisna televizijska produkcijska družba, povezanih z zadevnimi posnetki, kakor da bi RTV-organizacija ta ravnanja in opustitve izvedla sama.**

Podpisi